

DESBERDINTASUNAK

baztertuz

GARAPENA

lortu

Aurkibidea

 Aurkezpena	3
 Zure informaziorako	5-7
 Proiektu Solidarioa	8-9
 1. Jarduera: Desberdintasunen bila	10-11
 1. Jarduera (Ikaslearen fitxa)	12-13
 2. Jarduera: Zergatiak bereizten	14-15
 2. Jarduera (Ikaslearen fitxa)	16-17
 3. Jarduera: Premia bati erantzunez	18-19
 3. Jarduera (Ikaslearen fitxa)	20
 4. Jarduera: Barrualdera bidaiatuz	21-22
 Otoitza egiteko	23

Aurkezpena

PROCLADE Garapenerako Promozio Klaretiarretik gonbidatu nahi zaitugu **"Desberdintasunak baztertuz garapena lortu"** izeneko kanpainan parte hartzera Animatzaile gisa.

Kanpaina honen bitartez **Hegoaldeko Herrietako emakumezkoek** bizi duten errealitatea ezagutu eta haien pairatzen duten bidegabekeriaren ondorioak aztertu nahi dugu, bai eta haur eta gazteak gizonezkoen eta emakumezkoen baldintza berdinetan parte hartu eta erabakitze aukera ematen dizkien gizarte bat eratzeko ekimenetan inplikatu ere.

Beti bezala, Hegoaldean lanean ari diren pertsonak izango ditugu lekuko gisa, eta egoera txarrean dauden herrienganako dugun elkartasuna zehaztuko dugu, proiektu honetik konpromisoa bultzatuz: **FAMILIA BAT BAKEAN (San Pedro Sula, Honduras)**.

Eskuarteetan duzun gida honek kanpaina hau bultzatzeko lan proposamen bat izan nahi du, hau da, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako 1. eta 2. mailako ikasleekin erabiltzeko proposatzen dizugun material bat. Adin horretako ikasleekin lantzeko aukeratu dugun gaia **EMAKUMEA ETA LANA** errealitatea da. Ea baliagarri zaizun!

Eskerrik asko zure elkartasunagatik eta misiolari lanagatik.

PROCLADE

Hezkuntza eta Sentsibilizazio Arloa

Zure informaziorako

Munduko lurralde baten ere ez dituzte gizonezkoek eta emakumezkoek praktikan eskubide berberak, ez legearen aurrean, ez gizartean ez eta ekonomia alorrean ere. Hortxe ikusten da **genero-desberdintasuna oraindik konpondu gabeko arazo bat dela**. Munduko pobreen artean %60-70 emakumeak dira. Eta hona hemen beste datu esanguratsu bat: oro har, jabetza %1a baino ez dago emakumezkoen eskutan.

Gizonezkoen eta emakumezkoen arteko desberdintasuna handiagoa da pobrezia handiagoa dagoen lekuetan. Baliabideak urriagoak direnean eta oinarriko zerbitzuak eskuratzeko zailtasunak daudenean, orduan emakumeak dira bitarteko eza era gogorrean pairatzen dutenak. **Genero-desberdintasunek pobrezia larriagotu egite dute**, amaiera gabeko gurpila edo gurpil zoro bat eratuz, eta gurpil hori hautsi beharra dago. Pobrezian bizi diren emakumeei sarritan ukatzen zaie maileguak, lurrak eta herentziak moduko bitarteko kritikoak eskuratzeko eskubidea. Munduko jabetza (lurrak, etxeak, bankuko kontuak, etab.) %1a baino ez dago emakumezkoen eskutan.

Emakumeen lana ez da aintzat hartzen ez eta saritzen ere. Emakumeen zaintza medikua eta elikadura ez dira lehentasunetatik hartzen, emakumeek ez daukate ez heziketa jasotzeko ez laguntza zerbitzuez baliatzeko aukera, eta ia ez dute parterik hartzen erabakiak hartzerakoan, ez etxean ez komunitatean.

Heziketaren alorrean ere desberdintasun nabarmenak ikusten dira: eskolara ez doazen 113 milioi haurretik bi heren neskatilak dira. Era berean, hiru heldu alfabetatugabeen artean bi emakumezkoak dira eta, aurreikusten denez, datozen 20 urtetan proportzioa ez da asko gutxituko. Nabarmenezkoa da baita ere zein gutxi agertzen diren emakumeak testuliburuetan eta nola ikusten diren gizonezkoen eta emakumezkoen rola testuliburu horietan.

Heziketa eta arreta medikua izateko aukera duten neska eta mutilen arteko desberdintasuna larriagoa da pobreen kasuan diru-sarrera handiagoak dutenen artean baino. Desberdintasun horiek direla eta, emakumeen eta neskatilen egoera txarragoa da eta garapenean parte hartzeko eta garapenean onuraz gozatzeko aukera txikiagoa dute. Emakumearen heziketa maila handitzearena ez da bakarrik justizia kontua, nekazaritzaren produkzioa handitzeko ere balio du; izan ere, Munduko Bankuaren azterlan batek dioenez, emakumeen hezkuntza mailak gora eginez gero nekazaritzaren produkzioak ere %7tik %22ra bitarteko igoera izango luke.

Heziketarekin ere emakumeen eta beraien familien egoera hobetu ahal izango litzateke: etxekoen osasuna eta elikadura hobetzea, haurren gaixotze eta hilkortasun tasak txikiagotzea, biztanleriaren hazkundera geldiaraztea.

Eskolara doazenak orain gehiago badira ere, hezkuntzaren eraginak oraindik oso txikiak dira; izan ere, neskek eskola utzi behar izaten dute ikasketak amaitu gabe anai-arreba txikiak zaintzeko.

Lan arloan, esan dezakegu herri gehienetan emakumeek gizonek baino ordu gehiago egiten dutela lan. Oro har, aginte gutxiago postuetan betetzen dituzte eta gizonek baino gutxiago kobratzen dute. Gainera, emakumeek egiten dituzten lanen bi herenak ez ditu inork ikusten, lan horiek ordaintzen ez direlako edo balio komertzialik ez dutelako. Munduan zehar dabilen diruaren %10a eta lantzen diren lursailen %1a da emakumeena.

Emakumeek gizartearen duten partaidetza txikia da, eta horrelakoa da baita ere **Politikan**. Izan ere, estatu gehienetan oraindik emakume gutxi dira legebiltzarkide, eta, hori horrela, emakumeen iritziek eragin txikiagoa dute gobernuak gizarte osorako hartzen dituen erabakietan.

Indarkeria da emakumeek bereziki eta gehien pairatzen duten fenomeno. Gaur egun ere munduko eskualde guztietan bizi dugun errealitate tristea da indarkeria eta era askotara agertzen zaigu: etxean gertatzen den genero-indarkeria, sexu esplotazioa, bortxaketak, hilketak, haur-hilketak, organo genitalen mozketak... Nazio Batuen Erakundeak dioenez, hiru emakume edo nesken artean bik kolpeak eta sexu abusuak jasan dituzte beraien bizitzan zehar.

Urtean gutxi gorabehera 2 milioi neskatori kentzen dizkiete beren organo genitalak. Djiboutin eta Somalian nesken %98 dira mutilatuak. Bat bateko izuaz eta minaz gain, mutilazioak odol galera luzeak, infekzioak, antzutasuna eta heriotza eragiten dizkie. Ez dago erlijio bat ere inor mutilazioa jasatera behartzen duena. Tradizioa da, birjintasunari eusteko, ezkondu ahal izateko eta sexualitatea kontrolatzeko.

Indarkeria ez da emakumeen osotasun fisikoarentzat dagoen mehatxu bakarra, **osasun arazo** askok ere emakumearen kalterako dira. Esaterako: nesken elikadura mutilena baino pobrea goa da nutrienteei dagokienez, eta horrek, epe laburrera eta luzera, hainbat gaixotasun ekartzen dizkie. Era berean, emakume askok arazoak izaten dituzte haurdunaldian edo erditzean, eta horren ondorioz gaixotasun larriak izaten dituzte, hiltzerainokoak ere.

1975az geroztik Munduko 4 Konferentzia egin dira Emakumearen errealitateaz hitz egiteko. Konferentzia horien ondorioz, hona hemen 2015 urteari begira proposatutako jomugetako batzuk:

- Lehen hezkuntza unibertsala eskaintzea herri guztietan.
- Haurren hilkortasun tasa txikiagotzea, hau da bizirik jaiotzen diren 1000 haur bakoitzeko 35 baino gutxiago izatea hiltzen direnak. 5 urte baino gutxiagoko haurren hilkortasun tasaren kasuan, berriz, adin horretako 1000 haur bakoitzeko 45 baino gutxiago izatea hiltzen direnak.
- Ugaltze prozesuan osasun laguntza eskaintzea lehen mailako osasun arretarako sistemaren bidez.
- Neskek eta mutilek heziketa maila berdina izatea.
- Amen hilkortasun tasa %50 txikiago izatea.

Milurtekoaren Garapen Helburuek ere emakumeen errealitatea izan dute kontuan eta beren jomuga batzuen gai nagusitzat hartu dute.

Proiektu Solidarioa

HONDURAS

- Honduras Ertamerikako herria da eta 6.900.000 biztanle inguru ditu. Biztanleen erdia 1000 biztanleko herrixketan bizi da.
- Ertamerikako herri handienetako bigarrena da eta eskualdeko menditsuena.
- 1998an Honduras herria Mitch urakanaren biktima izan zen. Fenomeno horrek bost biztanletik lau kalteu zituen eta herria suntsituta utzi zuen.
- Gehienak herrixketan bizi dira eta nekazaritzan eta abeltzaintzan aritzen dira. Pertsona horiek dira alfabetatze mailarik baxuena eta zerbitzu publikoez (zaintza medikua, edateko ura, argia...) baliatzeko aukera txikiena daukatenak. Artoa eta babarrunak (*frijol*) dira bere elikagai nagusiak.
- Azken urteetan, krisi ekonomikoa dela eta, langabeziak gora egin du eta hiritarren segurtasun eza handitu egin da. Horrez gain jendea Estatu Batuetara emigratzen hasia da.

Kezkatzeko moduko datuak

- ⚡ Hondurasen emakumea da bere etxea administratzen duena, eta bera da seme-alabaz elikatzeaz arduratzen dena.
- ⚡ Emakumeen eta gizonen soldaten arteko aldea ikaragarria da; batz bestea, gizonezkoen soldatak emakumeen halako bi eta erdi dira.
- ⚡ Herrialdearen iparraldean, emakume asko "maquiletan" (ehundegiak) ari dira lanean. Lan horretan ari diren amen %79 ama ezkongabeak dira.
- ⚡ IHESa emakumeengan gizonezkoengan baino azkarrago hedatzen ari da.
- ⚡ Egunero-egunero 50 abortu izaten dira.
- ⚡ 15 eta 19 urte bitarteko lau emakumezkoen artean batek badu seme edo alaba bat.
- ⚡ Honduraseko emakumezkoen %75ak indarkeria fisikoa nozitu du noizbait bere bizitzan.

SAN PEDRO SULAKO CARITAS

HONDURAS

San Pedro Sulako Elizbarrutiaren Cáritas HONDURASEKO NAZIOARTEKO CÁRITASen egitura zati bat da, eta, era berean, NAZIOARTEKO CÁRITASen zatia. Honduraseko Cáritas erakundeak 8 ordezkaritza ditu herrian, eta horietako bat San Pedro Sulako Diozesa dugu, Angel Garachana monsinore misiolari klaretiarra da elizbarruti horretako burua.

Honduraseko Cáritas 1967az geroztik ari da lanean eta bere jarduera esparruak honakoak dira: Nekazaritza eta Ingurumena; Emakumea eta Familia; Osasuna, etxebizitza eta Gizarte Ekintza Kristaua (pobreak, baztertuak eta ez onartuak)

2000. urteaz geroztik Cáritas, berak egiten duen lan soziala osatzeko, Elizaren doktrina sozialaren gaineko prestakuntza eskaintzen ari da.

PROIEKTUA FAMILIA BAT BAKEAN

Babes Etxea San Pedro Sulako Cáritasek etxean indarkeria fisikoa zein morala jasan eta arrisku egoeran dauden emakumeei eskaintzen dien zerbitzu bat da. Babes Etxe honetan jana eta ostatu ematen zaizkie, bai eta laguntza psikologiko, sozial eta juridikoa ere.

Babes Etxe honen helburuak honakoak dira:

- Etxean indarkeria fisikoa jasaten duten emakumeak **denbora batez hartzea** (gehienez 7 egun). Emakume hauek beren seme-alaba txikiekin egon daitezke bertan.
- Emakumearen **autonomia pertsonala ahalbidetzea** prestakuntza egokia emanaz, hain zuzen ere jarduera ekonomiko produktibo bat martxan jarri ahal izateko beharrezko diren trebetasun sozialak eta ezagupenak eskuratzeko.
- Emakumeen eta beren seme-alaben **osasun psikologikoa hobetzea**, salaketak jartzerakoan aholkuak ematea eta salaketaren jarraipena egiten laguntzea.

Zentro honen funtzionamendurako gastuak (jana, prestakuntza materialak, ura, argia, zentroaz arduratzen den pertsonaren soldata) **9.000 eurokoak** dira urtean.

1. Jarduera **Desberdintasunen bila**

HELBURUAK

1. Aurkitu genero-diskriminazioa ematen diren egoerak, lanarekin zerikusia dutenak.
2. Aztertu genero-diskriminazioaren arrazoiak.

EDUKIAK

1. Gizartean, lanean nahiz politikan emakumezkoek egindako aurrerapenak gorabehera, lan-munduan generoa dela eta desberdintasunak daude oraindik: lana lortzeko orduan zailtasunak, soldatetan desberdintasunak, ez da emakumezkoek zenbait lanetan parte hartzea ulertzen, emakumezkoen langabezia-tasa altuak.
2. Diskriminazio hau iparraldeko herrialdeetan ematen da, baina indartsuagoa da hegoaldeko herrialdeetan. Hauetan emakumearen emantzipazio prozesua motelagoa da.
3. Iparraldeko herrialdeetan emakumezkoek lan-munduan sartzeko pausuak eman badituzte ere, gauzak hobetu egin behar dira oraindik: lana eta familia uztartzea, aukera berdintasuna,...
4. Emakume batek lanaren truke soldata jasotzeak gizonarekiko berdintasuna ahalbidetzen du, ez baita gehiago ekonomikoki bere mendekoa eta bere erabakiak askatasun handiagoz hartzeko aukera ematen baitio.

BALOREAK

1. Errealitatearen azterketa kritikoa.
2. Justicia.
3. Empatia.
4. Berdintasuna

LAN EGITEKO PROPOSAMENA

1. BIZIKLETA TAILERRA kontakizuna irakurriko dugu neska-mutilekin.
2. Irakurritako testuari buruz lan-koadernoan dauden gogoetarako galderak erantzuteko eskatuko diegu neska-mutilei. Banaka egin beharreko lana izango da. Gero erantzundakoaren berri emango diogu elkarri.
3. Etxetik kanpora lan egiten duten bi emakumeri inkesta txiki bat egiteko eskatuko diegu neska-mutilei. Lan-koadernoan aurkituko dute inkesta egiteko galdera-sorta eredu bat. Inkestetan lortutako emaitzak bateratuko ditugu.
4. Neska-mutilekin hitz egingo dugu: Zein erantzun izan zaizkigu deigarriak? Zergatik? Lortutako datuen arabera, pozik daude emakumeak beren lanekin? Zein dira dituzten arazo nagusiak? Nola konpon daitezke?
5. Neska-mutilekin batera INKESTA BATEKO EMAITZEN grafikoa begiratuko dugu. Zer erabakiko dugu honi buruz?
6. Ondorioak aterako ditugu.

Ikaslearen fitxa

1. Jarduera **Desberdintasunen bila**

Bizikleta Tailerra

Gemak eta Mariak 14 eta 15 urte dituzte hurrenez hurren. Urte batzuk lehenago Pacok, esku-lanetako irakaslea bera, mekanika tailer bat antolatu zuen. Bertan bizikletak konpontzen ikasi zuten. Ondoren Gemak eta Mariak beren lagun Javirekin batera eskolan zegoen bizikleta tailerraren ardura hartu zuten. Eskolako neska-mutilen bizikleta nahiz triziklo ugari konpondu dute eta baita gurasoek ekartzen dituzten haur-kotxeak ere. Gemak eta Mariak aurten kanpin denda bat erosi eta auzoko lagun-talde batekin oporretara joateko diru pixka bat irabazteko erabakia hartu dute. Horretarako beren auzoan bizikleta tailerra jartzea erabaki dute. Lokal bila ari zirela Mariaren auzo elkarteak tramankuluz betea zuen gelaz gogoratu ziren.

Maria joan zen auzo elkarteko lehendakariarekin hitz egitera.

- Jakin nahiko nuke beheko gela libre ote dagoen, bizikletak konpondu ahal izateko.
- Bai, Maria, baina esan zure nebari nirekin hitz egitera etortzeko.

Mariak, orduan, gela beretzat eta bere lagunarentzat zela azaldu zion. Lehendakariak zera esan zion:

- Hori tontakeriak dira, non ikusi dira emakumeak bizikletak konpontzen? Tira, Maria, zoaz etxera panpinekin jolastera.

Pentsatzen o

1. Zein da auzo elkarteko lehendakariak neskei buruz duen iritzia? Ze ondorio izan du pentsamolde horrek Gema eta Mariarentzat?

2. Mariaren lekuan bazina, nola sentituko zinateke? Zergatik?

3. Ezagutzen al duzu emakumeek zenbait lan egiteko aukerarik ez duten antzeko kasurik? Zein?

4. Lan batzuk gizonezkoentzat soilik eta beste batzuk emakumezkoentzat soilik direla uste duzu? Zergatik?

Inkesta

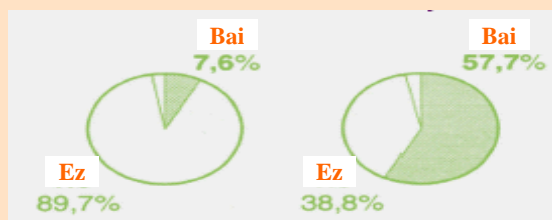
Hurbil zaitez etxetik kanpo lan egiten duten bi emakumerengana, egiezu honako inkesta hau eta idatzi beraien erantzunak

1	2
Zein da zure lana?	Zein da zure lana?
Gustora zaude egiten duzun lanarekin edo beste bat nahiago zenuke?	Gustora zaude egiten duzun lanarekin edo beste bat nahiago zenuke?
Gustatzen zaizun lana aukeratu ahal izango bazenu, zein aukeratuko zenuke?	Gustatzen zaizun lana aukeratu ahal izango bazenu, zein aukeratuko zenuke?
Emakumeak etxetik kanpo lan egitearen onurak eta eragozpenak	Emakumeak etxetik kanpo lan egitearen onurak eta eragozpenak

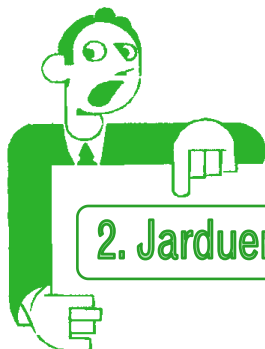
INKESTA BATEN DATUAK

Seme-alabak izateak oztopoak ekartzen al ditu lanbiderako?

Gizonak

Emakumeak

2. Jarduera: **Zergatiak bereizten**

HELBURUAK

1. Maquila deitzen diren enpresetan lan egiten duten emakumeen egoera ezagutu.
2. Maquiletan lan egiten duten emakumeek bizi dituzten bidegabekeriak aztertu.

EDUKIAK

1. Maquila deitzen diren enpresak nazioarteko azpikontratazioak dira. Eta egoitza beste herrialde batzuetan duten enpresei (gehienetan multinazionalak) teknologia gutxi eta esku-lan handia behar duten industria prozesuak nahiz zerbitzuak egiteko aukera ematen diete.
2. Maquilak aduana-zerga gabeko alderdietan jarri ohi dira, hegoaldeko herrialdeetako gobernuek iparraldeko herrialdeetako enpresa handiak erakartzeko sortutako industrialdeetan. Enpresa hauek erakartzeko, gobernuek erraztasun ekonomiko handiak eskaintzen dizkiete enpresa hauei: ez dute zergarik ordaintzen, maquila dagoen herrialdetik dirua ateratzeko erraztasunak dituzte, azpiegitura eta tokiko zerbitzuak eskuratzen zaizkie,...
3. Hondurasko maquilarik gehienak jantzigintzan aritzen dira. Enpresa hauetan kanpotik moztuta iristen diren piezak elkarrekin josi edo amaitu egiten dituzte.
4. Maquiletan lan egiten duten emakumerik gehienak 17 eta 25 urte bitarteko gazte ezkongabeak dira, seme-alabarik ez dutenak.
5. Maquilen helburua gutxieneko kostuarekin ahalik eta produktibitate handiena lortzea da. Horretarako emakumeen lan-baldintzak bidegabeak dira: lanaldi luzeak, soldata txikia, helburukako lana, lanean ari diren bitartean ezin dute hitzik egin, komunera joateko denbora jakinak, atsedenaldi gutxi eta motzak, hitzezko tratu txarra eta baita fisikoa ere, sindikatuetan antolatzeke debekua, amatasun baja hartzeko eskubiderik ez,...
6. Enpresa mota hau gaitz erdia da hegoaldeko gobernuentzat, lan-postuak sortzen dituztelako, atzerriko inbertsioak eta esportazioak handitzen dituztelako. Emakumeek lanpostu bat dute eta soldata irabazten dute, baina horren truke ordaintzen duten prezioa oso garestia da.

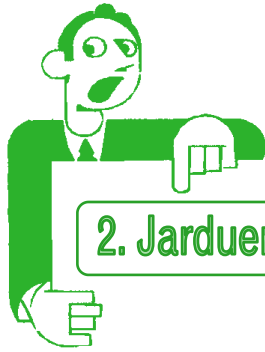
BALOREAK

1. Azterketa kritikoa.
2. Empatia.
3. Justicia.

LAN EGITEKO PROPOSAMENA

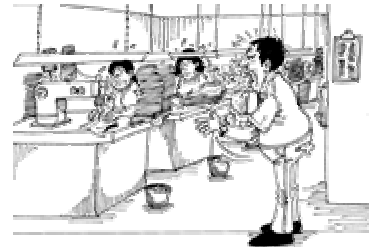
1. Neska-mutilekin MAQUILETAKO BIZITZA artikulua irakurriko dugu
2. Maquilek dituzten abantailak eta desabantailak aztertzeko eskatuko diegu neska-mutilei. Horretarako lan-koadernoan duten taula osatuko dute. Egindakoa bateratu eta hitz egingo dugu: Nork ateratzen du etekin handiena horrelako enpresetan? Zergatik?
3. Mundu osoan errespetatu beharko liratekeen 6 lan-eskubideko zerrenda egiteko eskatuko diegu neska-mutilei. Horretarako, lehenik eta behin, ideia-jasa bat egingo dugu denen artean, arbelean. Gero zerrenda horretan jarritakoei lehentasuna emango diegu (denak bat etorri egin daiteke hori, edo bakoitzak hiru aukeratu eta gehien aukeratutakoak hartuz,...) eta taldearen dekalogoia lortuko dugu. Guztion artean aukeratutako 6 eskubide hauek lan-koadernoan idatziko ditugu.
4. BENETAKO EMAKUMEEK BIRIBILTASUNAK DITUZTE filma ikusiko dugu neska-mutilekin. Film honetan Anaren istorioa kontatzen zaigu: Ana Los Angelesen bizi da eta jatorri hispanoa du, Ana bigarren hezkuntza bukatzean dago eta unibertsitatean joateko aukera duen familiako lehena da. Beka bat lortzeko benetako aukerak ditu, baina bere amak ez du nahi, ez du uste Anarentzat egokiena denik eta nahiago du Ana lanean hastea, argaltzea eta senargaia lehenbailehen topatzen saiatzea. Film honetan gogoetarako eta eztabaidarako hainbat gai topatuko dugu: emakumeen rola, maquiletako errealitatea, edertasun kanonak,... Maquiletako egoera landuko dugu gehiago.
5. Filmari buruz hitz egingo dugu neska-mutilekin: Zer gertatu zaigu deigarria? Zergatik? Zein baldintzetan egiten dute lana jantzigintzako maquiletako emakumeek? Nolako da tailer txikiaren eta azpikontratatu duen multinazional handiaren arteko harremana? Zein lan-eskubide ez da errespetatzen? (begiratu taldean aukeratutako 6 eskubideak) Ze irtenbide bururatzen zaizue arazo honentzat?
6. Ondorioak aterako ditugu.

Ikaslearen fitxa

2. Jarduera: **Zergatiak bereizten**

MAQUILETAKO BIZITZA

Produktuak ekoizterakoan (jantziak, altzariak,...) egin behar den esku-lana egiteko hegoaldeko herrialdeetan sortzen diren enpresak dira maquilak. Multinazionalen inbestimenduak erakartzeko hegoaldeko herrialdeetako gobernuek sortutako industrialdeetan kokatu ohi dira maquilak. Gobernuek erraztasunak eskaintzen dizkiete atzerriko enpresa hauei bertako jendeari lanpostuak emateko.

Maquiletako enpresa-gizonek lortzen dituzten laguntzak honako hauek dira: ez dute zergarik ordaintzen, azpiegiturak eta tokiko zerbitzuak eskaintzen zaizkie (telefonoa, ura, argia,...), erraztasun handiz atera dezakete dirua herrialdetik.

Maquilek ez diete langileei ezagutarik eta teknologiarik eskuratzen, bertan egiten den lana esku-lana delako. Herrialde batean oso denbora gutxian irauten duten enpresak dira eta horregatik deitzen zaie "enara" enpresak.

Maquiletan lan egiten duten gehienak 17 eta 25 urte bitarteko emakumeak dira, alfabetatu gabeak (erdiak baino gehiagok lehen hezkuntza burutu du eta heren batek bigarren hezkuntza hasi). Oso gazterik hasten dira lanean, batzuk 15 urte bete aurretik. Gehienentzat etxetik kanpora egiten duten lana da maquiletakoa. Lanean ari diren emakumeen %75 ezkongabea da eta heren batek soilik ditu seme-alabak.

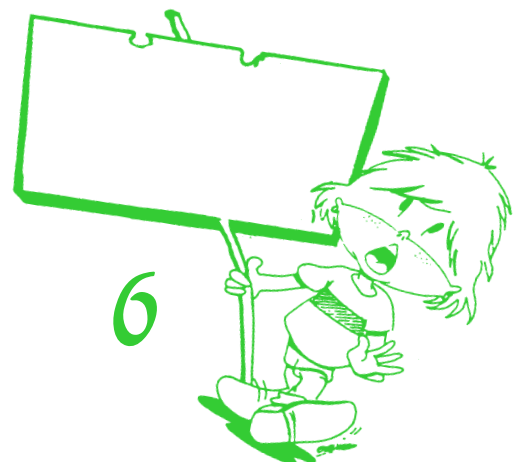
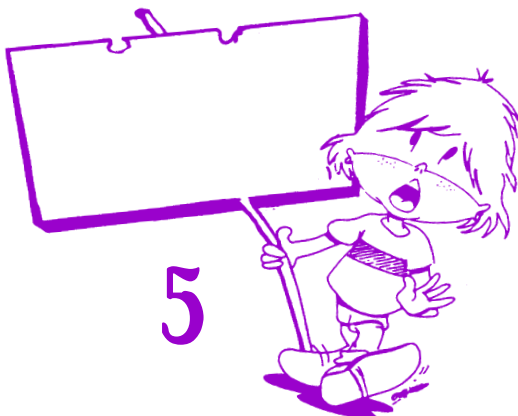
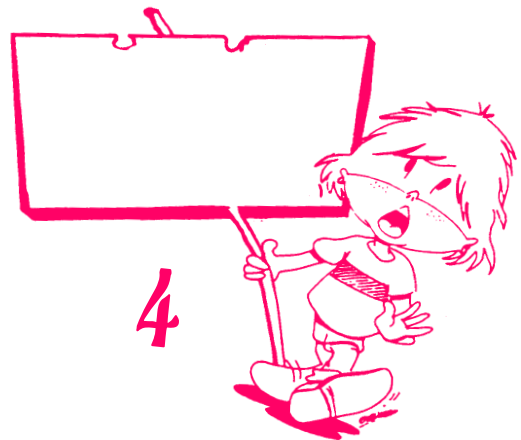
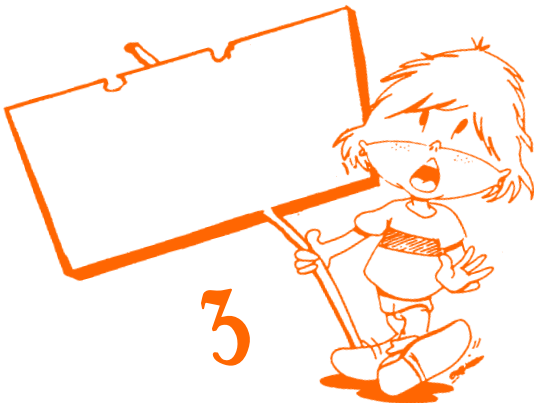
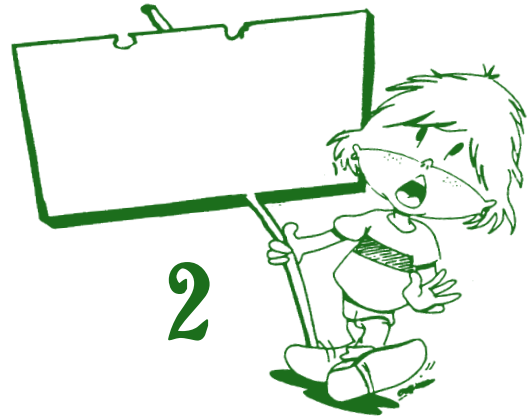
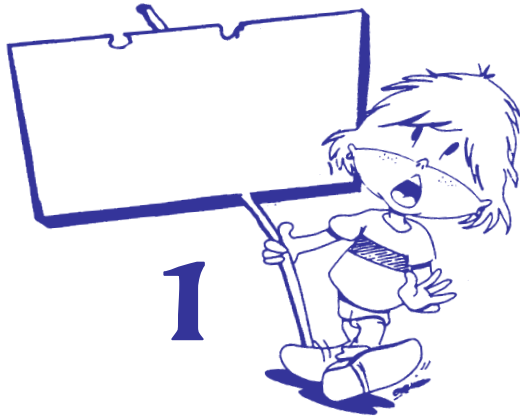
Emakumeek dituzten lan-baldintzek produktibitate handia eta gatazkarik eza bermatzen dizkiete Maquila industriei. Langileen eskubideak ezarriko eta defendatuko dituen lege-sistemarik ez dagoenez, lan-baldintzak esplotazio hutsa dira. Maquiletako emakume hauetako gehienek etxeko lanak egin behar izaten dituzte beren etxeetara itzultzean: janaria prestatu, arropa garbitu, haurrak zaindu, erosketak egin,...

ONURAK	ERAGOZPENAK

Lan-Eskubideak

Idatzi mundu osoan errespetatu beharko liratekeen 6 lan-eskubide

3. Jarduera: **Premia bati erantzunez**

HELBURUAK

1. Cortes eta Atlantida departamentuetako (Honduras) emakumeek sufritzen dituzten arazoak ezagutu.
2. Jakinarazi Hondurasko emakumeek pairatzen duten injustizia oztopoa dela beraien garapenerako bidean.
3. FAMILIA BAT BAKEAN izeneko proiektua ezagutu eta proiektuarekin konpromiso bat hartu Honduraseko emakumeek genero-indarkeria gehiago paira ez dezaten.
4. CARITAS elkarteak ezagutzea eta lagun hauek borondatez egiten duten lana aintzat hartzea.

EDUKIAK

1. Honduras Ertamerikako herri bat da eta pobreak jota dago, batez ere, Mitch hurakanaren ondoren, lau biztanletik bostek haren eraginak bizi zituzten eta.
2. Hondurasen emakumeek ez dituzte Iparraldeko emakumeen aukera berdinak (hezkuntza, osasuna, lana...)
3. Hondurasen modu berezi batean bizi da genero-indarkeriaren arazoa. Genero-indarkeria kasu asko daude baina gehienak ez dira salatzen. Beldurratik eta emakumea diru aldetik senarraren menpe dagoelako gertatzen da hori nagusiki.
4. San Pedro Sulako Cáritas proiektu bat martxan jartzen ari da indarkeria jasaten duten emakumeak hartu eta ekonomikoki independente izan ahal izateko behar duten lege aholkularitza eta prestakuntza egokia eskaintzeko.
5. Caritasek 1967 urtetik Hondurasen lan egiten du eta ordezkari bat San Pedro Sulan dute.
6. Caritas mundu guztian txiroenen alde (emakumeak, langabetuak, etorkinak, bizitokirik gabeak,...) lan egiten duen elkarte bat da, Elizakoa.

BALOREAK

1. Errealitatearen ezagutza.
2. Empatia.
3. Gehien sufritzen dutenekin solidaritatea.

LAN EGITEKO PROPOSAMENA

1. Hondurasi buruzko informazioa biltzeko (kokapena, historia, biztanleria, bizibideak, kultura, emakumeen egoera,...) 3-4 pertsonako taldeak osatuko ditugu. Lortutako informazioarekin talde bakoitzak murala egingo du klaseko besteei aurkezteko.
2. Topaketa misiolariarekin. Lagun honek San Pedro Sulako emakumeek bizi duten egoeraren eta FAMILIA BAT BAKEAN proiektuaren berri emango digu. Aurkezpena amaitzean neska-mutilek misiolariari galderan egin ahal izango dizkiote.
3. Proiektu hau aurrera daraman elkarteari buruz, CARITAS-i buruz, hitz egingo dugu neska-mutilekin. Zer dakigu erakunde honi buruz? Bada gure ingurune hurbilean (auzoan, parrokiari) elkarte hau? Zer egiten du? Beharrezkoa al da bere lana?
4. Beren parrokiako Caritas taldera binaka nahiz hiruak hurbiltzeko eskatuko diegu neska-mutilei, bertan nork lan egiten duen, zer egiten duten, nori laguntzen dioten, jendeari laguntzeko dirua nondik lortzen duten,... ezagutzera. Lan-koadernoan jasoko dute informazioa. Egindako lana elkarri jakinaraziko diogu.
5. Aurkeztutako proiektuari buruz hitz egingo dugu: Nola baloratzen dugu? Beharrezkoa al da horrelako proiektu bat? Zergatik? Prest al gaude laguntzeko? Zer egin dezakegu?
6. Honduraseko departamentuekin lan-koadernoko HITZ GURUTZATUAK osatzeko eskatuko diegu neska-mutilei.

Ikaslearen fitxa

3. Jarduera: **Premia bati erantzunez**

Hizki zenbakiaren arabera, idatzi dagokion lekuan,
Honduraseko 7 departamenturen izena

YORO - COLON - VALLE - CORTÉS - OLANCHO - INTIBUCA - ATLANTIDA

	C	O	L	O	N				
	O								
	R		V						
A	T	L	A	N	T	I	D	A	
	E		L			N			
	S		L			T			
			E			I		Y	
						B		O	
						U		R	
		O	L	A	N	C	H	O	
						A			

Hurbil zaitez zure parrokiako CARITAS taldera eta informazioa jaso: zeintzuk dira, zer egiten dute, zergatik, nondik lortzen dute dirua proiektuak aurrera eramateko,...

4. Jarduera: **Barrualdera bidaiatuz**

HELBURUAK

1. Kanpaina honetan ezagututakoa, ikasitakoa eta bizi izandakoa fedearen ikuspuntutik ospatu, jasotako guztiarengatik Jainkoari eskerrak emanez eta Hondurasko emakumeak bereziki goratuz.
2. Jainkoari eskerrak eman, Caritasen beren denbora librean premi handiena dutenei laguntzen emanez lanean ari direnengatik. Jainkoari hauen bokazioari indarra ematen jarraitzeko eskatu.
3. Hondurasko emakumeekiko gure engaiamendua ospatu.

EDUKIAK

1. Jesus beti dabil batetik bestera, gelditu gabe, baina gizabanakoak ikusi egiten ditu, eta ez azal-azalezik; behatu egiten ditu, nola dauden ikusten du eta errukitu egiten da sufritzen dutela ikusten duenean. Sentitzeko ikusi egin behar dugu.
2. Ikasleek premia oso handia zela ikusten zuten eta arazoa tratatzen kentzen saiatu ziren: aski du bakoitzak ahal duen bezala moldatzea. Txirotasunaren aurrean gure bihotza ukabil batean sartuta izaten dugu askotan eta gure eskuak itxi egiten dira.
3. Dizipuluek zer edo zer egin dezaketela uste du Jesusek eta horretara bultzatzen ditu. Dizipuluak Jesusekin fidatu eta mugitzen hasiko dira. Nahiz eta guk gauza handirik ez garela sentitu, Jesus gauza da gure bihotzak ukitu eta gu geure baitatik ateratzeko.
4. Jesusek jendeen bihotzak mugitu izanagatik eskerrak eman dizkio Aitari. Horri eskerrak, miraria posible da. Jainkoak pertsonen bitartez ekiten du.
5. Kanpaina honetan ikusi eta sentitu egin ahal izan dugu; partekatze eta mundu gizatiarrago eta bidezkoago bat eraikitze gure harri-koskorra ekartzeko aukera izan dugu; gure begirada gehien sufritzen dutenengan jarrita otoitz egin dugu.

BALOREAK

1. Hitza hausnartzea.
2. Barneratzea.
3. Fedea konpartitzea.

LAN EGITEKO PROPOSAMENA

1. Girotzea. Kaperaren erdian iparrorratz bat jarriko dugu (eta iparrorratzik izan ezean marrazki bat). Iparrorratzaren eskuin aldean egunkarian emakumeei buruz emandako argazkiak nahiz albisteak jarriko ditugu eta ezker aldean gizonen buruzko argazki nahiz albisteak. Honekin, munduan dauden banaketak adierazi nahi ditugu: alde batetik iparra eta bestetik hegoa, alde batetik emakumeak eta bestetik gizonak.
2. Motibazioa. Munduan gertatzen ari denaren zati bat ikusi, entzun eta bizi izan ondoren Jesusengana hurbilduko gara:
 - Mundua hobeto ezagutzeko eman digun aukera hau eskertzeraz
 - Mundua berreraikitzen erakuts diezagun eskatzeraz: bidezkoagoa, banaketarik gabea, denok senideak izango garena.
 - Solidarioak izaten, sufritzen dutenen lekuan jartzen, garena eta duguna partekatzen erakuts diezagun eskatzeraz
 - Solidarioak diren eta duten denbora, jakintza, guztia behar dutenei ematen dietenengatik eskerrak ematera.
3. Hitzaz: Mateo 14, 14-21 (*Ogien eta arrainen ugalketa*)
 - *Jendetza handia ikusi zuen Jesusek eta errukitu egin zen.* Jesus beti dabil batetik bestera, gelditu gabe, baina gizabanakoak ikusi egiten ditu, eta ez azal-azaltetik; behatu egiten ditu, nola dauden ikusten du eta errukitu egiten da sufritzen dutela ikusten duenean. *Sentitzeko ikusi egin behar dugu.*
 - *Ikasleek jendea bidaltzeko esan zioten Jesusi.* Dizipuluek premia oso handia zela ikusten zuten eta arazoa tratatuz kentzen saiatu ziren: aski du bakoitzak ahal duen bezala moldatzea. *Txirotasunaren aurrean gure bihotza ukabil batean sartuta izaten dugu askotan eta gure eskuak itxi egiten dira.*
 - *Jesusek jendea jaten emateko eskatu zien dizipuluei.* Dizipuluek zer edo zer egin dezaketela uste du Jesusek eta horretara bultzatzen ditu. Dizipuluek Jesusekin fidatu eta mugitzen hasiko dira. *Nahiz eta guk gauza handirik ez garela sentitzen dugun Jesus gauza da gure bihotzak ukitu eta gu gure baitatik ateratzeko.*
 - *Jesusek ogiak eta arrainak hartu zituen eta, begiak zerura jasorik, Jainkoari eskerrak eman zizkion.* Jesusek jendeen bihotzak mugitu izanagatik eskerrak eman dizkio Aitari. Honi eskerrak da posible miraria. *Jainkoak pertsonen bitartez ekiten du. Aitor dezagun bere eragina eta izan gaitezen eskerronekoak.*
4. Keinua. Jesusek duguna emateko eskatzen digu. Neska-mutilei beren ingurunean desberdintasun horiek (iparra-hegoa, gizonetakoak-emakumeetakoak) murrizteko egin dezaketena azaltzeko eskatuko diegu. Azalpena otoitz eran egin daiteke (eskaria, eskerrona,...). Otoitz egiterakoan iparrorratzaren inguruko irudi bat hartu eta iparrorratzaren iparraldean jartzeko eskatuko diegu. Beren otoitza eman ondoren iparrak mundu anaitu bat, denak elkartu diren mundu bat, desberdintasunik gabekoa erakusten digula ikusiko dugu.
5. Gure Aita.

Otoitza egiteko

Aurkitu nahi zaitugu

Jauna, gure munduan
premia eta bidegabekeria ugari dago
eta galdera egiten digute,
eta gure erosotasunetik esnatu egiten gaituzte.
Guztiok senideak garela esan duzu zuk,
txiroen ondoan negar egin duzu zuk,
gose direnez errukitu zara zu;
egizu haien bitartez gu zutaz jabetzea,
guk zu, ikustea eta aurkitzea.
Gose den haurraren aurkitu egin nahi zaitugu;
Txiro zarpailaren ikusi egin nahi zaitugu;
txabola eta miserian zutaz jabetu nahi dugu.
Sufritzen duen emakumeengan aurkitu egin nahi zaitugu;
egoera mingarrietan ikusi egin nahi zaitugu;
aintzat hartzen ez diren haurren zutaz jabetu nahi dugu.

Jesus, ez duzu eskurik

Jesus, ez duzu eskurik.
Gure eskuak besterik ez dituzu
bidezkoa den mundua eraikitzeko.
Jesus, ez duzu oinik.
Gure oinak besterik ez dituzu
askatasuna eta maitasuna abian jartzeko.
Jesus, ez duzu ezpainik.
Gure ezpainak besterik ez dituzu
txiroen berri onaren berri munduan emateko.
Jesus, ez duzu bitartekorik.
Gure ekintza besterik ez duzu
gizaki guztiak senide izan gaitezela lortzeko.
Jesus, gu gara zure Ebanjelioa,
jendeak irakur dezakeen Ebanjelio bakarra,
gure bizitzak ekintza badira eta hitzak eraginkorrak.
Jesus, eman iezaguzu gure dohainak garatzeko
eta gauza guztiak ongi egiteko zure muskulatura morala.

Zabaldu, anaia

Zure atera deitu dut
zure bihotzera deitu du
ohe on baten bila
su on baten bila
Zergatik baztertzen nauzu?
Zabaldu, anaia.
Zergatik galdetzen didazu
Afrikakoa naizen,
Ameriketakoa naizen,
Asiakoa naizen,
Europakoa naizen?
Zabaldu, anaia.
Zergatik galdetzen didazu zein den
nire sudurraren luzera,
nire ahoaren tamaina
nire azalaren kolorea
gizonezkoa ala emakumezkoa naizen,
eta nire jainkoen izena zein den?
Zabaldu, anaia.
Zabaldu zure atea,
zabaldu zure bihotza
gizakia naizelako,
denbora guztietako gizakia,
zeru guztietako gizakia,
zure antza duen gizakia.

PROCLADE
San Francisco, 12A-3º
48003 - BILBAO
94 416 69 31
mision-bi@terra.es

Laguntzen du:

bbk